

FR. BOROVÝ PRAHA

1945

Knihá apokryfů

K A R E L Č A P E K

STAVBY BRNĚNSKÉHO

„Brány, brány sodomské, kam mne to vedou a do jaké prázdnoty? Kam mám nohu postavit? neboť není pode mnou půdy: a stojím, jako bych nestál. Jděte, mé dcery, a nechte mne; nemohu dále.“

I vyvedli jej a postavili vně za městem: a tam mluvili k němu řkouce: „Zachovejž život svůj, neohléděj se zpátky, aniž zastavuj se na kterém místě vší této krajiny vůkol: abys i ty spolu nezahynul.“

Slunce vycházelo nad zemí, když toto pravili.

Tedy Hospodin dštil na Sodomu a Gomorru sírou a ohněm od Hospodina s nebe.

Tu ohlédl se Lot a vykřikl a běžel zpátky k městu.

„Co činíš, zlořečený?“ volali za ním andělé.

„Jdu pomáhat Sodomským,“ odpověděl Lot, a vešel do města. (1923)

SVATÁ NOC

„Já se ti divím,“ křičela paní Dinah. „Kdyby to byli pořádní lidé, šli by k starostovi a ne takhle žebrotou! Proč si je nevzali do domu Šimonovic? Proč se jich máme ujímat ausgerechnet my? Copak jsme něco horšího než Šimonovic? Já vím, Šimonova žena by si takovou holotu do domu nepustila! Já se ti divím, člověče, že se tak zahazuješ s já nevím kým!“

„Nekřič,“ bručel starý Isachar, „vždyt to budou slyšet!“

„Ať to slyší,“ pravila paní Dinah, pozvedajíc hlas ještě víc. „Nevídáno! To by tak hrálo, abych nesměla doma ani pípnout k vůli nějakým tulákům! Znáš je? Zná je někdo? On říká, to je má žena. Povídali,

jeho žena! Já vím, jak to u takových poběhlíků chodí! Že se nestydíš pustit něco takového do domu!“

Isachar chtěl namítnout, že je pustil jen do chléva, ale nechal to pro sebe; měl totiž rád svůj pokoj.

„A ona,“ pokračovala paní Dinah pohoršeně, „ona je v jiném stavu, abys to věděl. Pro Krista Pána, ještě to nám tak chybělo! Jezus Maria, abychom tak přišli do lidských řečí! Prosím tě, kdes nechal hlavu?“ Paní Dinah nabrala dechu. „To se rozumí, nějaké mladici ty neumíš říct ne. Když na tebe udělala ten svůj kukuč, tak ses mohl přetrhnout samou ochotou. *Mně* bys to neudělal, Isachare! Jen si ustelte, lidičky, je tam ve chlévě slámy habaděj – Jako bychom byli v celém Betlémě jenom my, kdo mají chlívěk! Proč jim Šimonovic nedali otep slámy? Protože Šimonka by si to nedala od svého muže líbit, rozumíš? Jen já jsem takový ošlapek, že na všechno mlčím –“

Starý Isachar se obrátil ke zdi. Snad přestane, mínil; ona má trochu pravdu, ale dělat tolik řečí pro jednu –

„Brát cizí lidi do domu,“ rozjímala paní Dinah ve spravedlivém hněvu. „Kdo ví, co je to zač? Teď abych celou noc strachem nezamhouřila oka! Ale to ti je jedno, vid? Pro lidi ty všechno, ale pro mne nic! Abys ty vzal jednou jedinkrát ohled na svou udřenou a churavou ženu! A ráno abych po nich ještě uklízela! Když ten člověk je tesař, proč není někde na práci? A proč zrovna já mám mít tolik trápení? Slyšíš, Isachare?“

Ale Isachar tváří ke zdi dělal, jako by spal.

„Panenko Maria,“ vzdychla paní Dinah, „mám já to život! Celou noc abych nespala starostí... A on si spí jako dřevo! Mohli by nám odnést celé stavení a on si chrní... Bože, mám já to svízel!“

A bylo ticho, jen starý Isachar pozorně členil tmu svým chrupáním.

*

K půlnoci ho vzbudilo z dřímoty potlačované ženské zasténání. I safra, lekl se, to bude něco vedle v chlívku! Jen aby to nezbudilo Dinu... To by zas bylo řečí!

I ležel nehnutě, jako by spal.

Po chvíli bylo slyšet nový ston. Bože, smiluj se! Bože, dej, ať se Dinah neprobudí, modlil se v úzkostech starý Isachar, ale vtom už cítil, že se Dinah vedle něho vrtí, zvedá se a napjatě naslouchá. Bude zle, řekl si zdrceně Isachar, ale zůstal pěkně zticha.

Paní Dinah bez hlesu vstala, přehodila přes sebe vlňák a vyšla na dvůr. Asi je výhodí, řekl si bezmocně Isachar. Já se jí do toho míchat nebudu, ať už si dělá, co chce...

Po jakési podivně dlouhé a tlumené chvíli se paní Dinah vrátila, opatrně našlapujíc. Isacharovi se ospale zdálo, že chrastí a praská nějaké dříví, ale rozhodl se, že se ani nehne. Snad je Dině zima, mýnil, a dělá si oheň.

Pak se Dinah znovu potichu vykradla. Isachar pootevřel oči a viděl nad planou-

cím ohněm kotlík s vodou. Nač to je, řekl si s podivem a hned zase usnul. Probudil se teprve, když paní Dinah takovými zvláštními, horlivými a důležitými krůčky běžela s dýmajícím kotlíkem na dvůr.

I podivil se Isachar, vstal a trochu se ustrojil. Musím se podívat, co je, řekl si energicky, ale ve dveřích se srazil s Dinou.

Prosím tě, co tak běháš, chtěl vyhrknout, ale ani se k tomu nedostal. „Co ty tu máš co okounět,“ utrhla se na něho paní Dinah a zas běžela na dvůr s nějakými klůcky a plátýnky v náručí. Na prahu se obrátila. „Jdi do postele,“ rozkřikla se přísně, „a... a neplet se nám tady, slyšíš?“

Starý Isachar se vyštrachal na dvorek. Před chlívkem viděl bezradně trčet ramanatou mužskou postavu, i zamířil k ní. „Jojo,“ bručel chlácholivě. „Vyndala tě, že? To víš, Josef, ty ženské...“ A aby zamluvil jejich mužskou bezmoc, ukazoval honem: „Koukej, hvězda! Viděls už někdy takovou hvězdu?“

(1930)